

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุตาม
โครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรม
ท้องถิ่นแม่ว่าง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

ผู้เขียน

นางสาวกิตติราพร เมฆขจร

ปริญญา

รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร. อลงกรณ์ คุตระกูล

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาวิธีการในการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ตามโครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่ว่าง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของโครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่ว่าง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ตามโครงการอุ้ยสอนหลานสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นแม่ว่าง อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา

การศึกษานี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วมพหุประมาณ การจัดสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสาร โดยศึกษาผ่านภูมิปัญญา 4 หลักสูตรการสอน ได้แก่ ด้านดนตรีพื้นเมือง ด้านการจักสาน ด้านการตัดช่อ ตัดตุง และด้านการทำของเล่น ซึ่งผู้ให้ข้อมูลหลักประกอบด้วย ผู้ก่อตั้งโครงการ ครัวภูมิปัญญาประจำโครงการ และผู้รับการถ่ายทอดภูมิปัญญา โดยผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1) วิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในการถ่ายทอดภูมิปัญญาทั้ง 4 หลักสูตรการสอน ได้แก่ ด้านดนตรีพื้นเมือง ด้านการจักสาน ด้านการตัดช่อ ตัดตุง และด้านการทำของเล่น ทั้ง 4 หลักสูตรนั้น ในภาพรวมมีวิธีการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุโดยใช้วิธีการบอกเล่า การสาธิต และการให้ลงมือปฏิบัติ เหมือนกันทั้ง 4 หลักสูตร

2) ประสิทธิภาพของโครงการอีสานทอคนสืบสานภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น
แม่วาง อำเภอมะนัง จังหวัดเชียงใหม่อยู่ในระดับน้อย โดยทางโครงการไม่สามารถบรรลุ
วัตถุประสงค์ของโครงการได้ทั้งหมด

3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการถ่ายทอดภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในภาพรวมนั้นปัจจัยภายใน
ได้แก่ ด้านผู้รับการถ่ายทอด ด้านประเภทของภูมิปัญญา ด้านระยะเวลาในการถ่ายทอด และปัจจัย
ภายนอก ได้แก่ ด้านงบประมาณและด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานต่างๆ

จากการศึกษาดังกล่าวผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาประสิทธิภาพของการถ่ายทอด
ภูมิปัญญาของผู้สูงอายุ ดังนี้

1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดทำเอกสารตำราเกี่ยวกับภูมิปัญญาแต่ละประเภทอย่าง
ละเอียด เพื่อความสะดวกในการเรียนการสอน รวมถึงเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แพร่หลาย
มากขึ้น อีกทั้งยังสามารถรักษาภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่เพื่อให้คนรุ่นหลังได้ศึกษา

2) ในการถ่ายทอดภูมิปัญญาแต่ละครั้งนั้นควรลดขั้นตอนที่ก่อให้เกิดความล่าช้า
ออกไปเพื่อให้การถ่ายทอดภูมิปัญญานั้นเกิดความกระชับ เพื่อให้การถ่ายทอดภูมิปัญญานั้นๆให้เกิด
ประสิทธิภาพสูงสุด

3) หน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง ควรเข้ามาสนับสนุนด้านงบประมาณและการ
ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการถ่ายทอดภูมิปัญญาโดยการจัดกิจกรรมประจำปีต่างๆ เพื่อเป็นการอนุรักษ์
ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่สืบไป

Thesis Title

Effectiveness of the Elders' Wisdom Transmission
: A Study of "Ouy Sorn Lan" Local Wisdom and Culture
Inheritance, Mae Wang Project, Mae Wang District, Chiang
Mai Province

Author

Miss Kittraporn Mekkhajorn

Degree

Master of Public Administration

Advisor

Dr. Alongkorn Khutrakun

ABSTRACT

This study aimed at 1) evaluating the methods for wisdom transmission of elders according to "Ouy Sorn Lan" local wisdom and culture inheritance, Mae Wang project, Mae Wang district, Chiang Mai province, 2) studying the effectiveness of "Ouy Sorn Lan" local wisdom and culture inheritance, Mae Wang project, Mae Wang district, Chiang Mai, 3) studying the factors influence effectiveness of "Ouy Sorn Lan" local wisdom and culture inheritance, Mae Wang project, Mae Wang district, Chiang Mai.

Researcher used many tools to collect data which are interview, moderate participation, focus group discussion and document analysis. Wisdoms from 4 studying courses were studied, which were folk music, weaving, Chor and Tung making, and toy making. Main information was received from project founder, wisdom teachers in the project, and recipients who were transmitted the wisdom. Results from the study were concluded as follows.

1) The methods in transmitted elders' wisdom, 4 studying course which were folk music, weaving, Chor and Tung making, and toy making, the overall pictures of four courses above used the methods which were telling, demonstrating, and practicing.

2) Effectiveness of "Ouy Sorn Lan" local wisdom and culture inheritance, Mae Wang project, Mae Wang district, Chiang Mai was in low level. The project couldn't achieve their objectives.

3) The overview for factors influenced on wisdom transmission, internal factors were recipients, types of wisdom and transmission period. External factors were budget and supports from other organizations.

From the study mentioned above, the researcher had suggestions to develop effectiveness of elders' wisdom transmission as follows.

1) Related organization should prepare detailed documents or books about each type of wisdom in order to facilitate learning. In addition, it helps promote local wisdom in order to be known widely. Local wisdoms are also conserved for later generations to study.

2) To transmit wisdom in each time, the steps that caused the delay should be reduced and made to be precise in order to enhance effectiveness of transmission.

3) Related organization should support budget and public relations on wisdom transmission by holding annual activities in order to conserve and remain local wisdom.